

Boda Miklós

Kedves Hetvenkedő!

Közel egy fél évszázaddal ezelőtt, 1974. október 16-án találkoztunk először a Pécsi Egyetemi Könyvtár – az Irodalomtudományi Intézet közreműködésével rendezett – jubileumi konferenciáján. Te egy híján harminc, én kereken negyven voltam abban az évben, s mindketten előadók a rendezvényen, melyet akkori osztályvezető, Hopp Lajos szavai foglaltak méltó keretbe. Ha jól emlékszem, a 18. századi Pécs latin nyelvű költészetéről „adtál elő” tartalmasan és szellemesen, én (akkor még az egyetemi könyvtár munkatársaként) a püspöki állományban rejlő tudományos lehetőségekről „értekeztem”.

Következő találkozásunk, legalábbis az, amelyik máig megmaradt az emlékezetemben, 1985 tavaszán történt, a pécsi régi magyaros konferencián. Ekkoriban már Janus Pannonius érdekelt elsősorban. Május 17-i előadásom címe is ez volt: *A „Sevillai-kódexek” és a Janus Pannonius-szöveghagyomány kérdőjelei*. Megemlítettem neked, hogy a „Kesincei-kérdés” foglalkoztat mostanában, s bizonyosra veszem, hogy a pécsi Tóth István által felmelegített Cesinge, amit ő nagyvonalúan Kesincével azonosított, egykorú elíráson alapul. 1984-ben, római ösztöndíjasként, találtam is hitelt érdemlő bizonyítékot erre a Vatikáni Levéltárban. Később nyilván erre visszaemlékezve javasoltad, hogy tartsak előadást a Rebakucsban a „kesinceiségről”. Ez meg is történt 1988. március 16-án, Klaniczay Tibor, s hogy mást ne mondjak, Ritoókné Szalay Ágnes megtisztelő jelenlétében. S ott ült az első sorban az „érintett” Tóth István is, akivel együtt vonatoztunk fel Pécsről, miközben árgus szemekkel nézte, miként javítgatom a kéziratomat. A kézirat, sajnos már csak a Ménési úton észleltem, a vonaton maradt feltehetőleg. Ez lesújtott, s előadásom is ennek megfelelően sikerült. (Később levélben kértem elnézést Tibortól, akiről tudtam, hogy nagyon nem szereti a „szöveg nélküli” rögtönzéseket. Kivált, ha a mondandó lényege marad ki a rögtönzésből, mint az én esetemben is történt.) Mindazonáltal a Rebakucs külsőseként számítottatok rám a továbbiakban is.

Megtiszteltél azzal, hogy sokrészes irodalomtörténeti tévésorozatotokban figyelemre méltónak tartottad Janus Várad-versével kapcsolatos különvéleményemet. (Jankovits László és Ritoókné Szalay Ágnes megfontolásra készítő ellenérvei csak később váltak ismeretessé.) 1996-ban a Nemzetközi Hungarológiai Kongresszus (Róma–Nápoly), 2000-ben a tihanyi Szent István-konferencia, 2002-ben pedig a ferrarai Nemzetközi Janus Pannonius-konferencia adott alkalmat a veled való, színtelennek legkevésbé sem mondható találkozásra. Ferrarába természetesen a pipád is elkísért. Emlékszem, hogy a konferencia első napi színhelyén, az Ariosto-házban, a dohányzási tilalom betartására kényes „örszemet” észlelve, zsebre vágta a pipát, minekutána szemmel láthatóan füstölni kezdte. Szívesen emlékszem arra is, hogy a Biblioteca Ariosteia konferenciatermében megkérdezted az elnökségben helyet foglaló polgármestertől: *Mi a helyzet az állítólagos Janus Pannonius utcával?* Rám hivatkoztál, mondván, hogy én kerestem a tudni vélt városrészben az utcát, de nem találtam. Válaszából megtudhattuk, hogy a terület átrendezés alatt áll, s amint befejeződik, az utcanévtábla is a helyére kerül. A polgármester úr igazat szólt. Az újabb várostérképeken már megtalálható a *Via Janus Pannonius* (esetenként: *Via Pannonius*), a városfalon kívül, a kettős fasorral szegélyezett fal északkeleti fordulójának a közelében.

2012. május 22-én – Sárközy Péter barátom szíves meghívására – előadást tarthattam Rómában a Klaniczay-émlékkonferencián. Miután előző nap reggel leszálltam a vonatról a Terminiben, majd a 64-es buszról a Piazza Navona közelében, célba vettem a Via Giuliát, illetve az Akadémiát, ahol ösztöndíjas hónapjait töltöttem 1984-ben és 1989-ben. Az igazat megvallva majdhogynem természetes volt, hogy összetalálkozom veled a Campo de' Fiori közelében. Csak annyit mondtál: *Jankovics Jóska is itt van már*, s mentél tovább

elgondolkozva. Nyilván római emlékeidet ébresztgetted, mint én is abban a pillanatban, bár az én római múltam igencsak szerény a te rómaiságodhoz képest.

Kedves Laci! Nem tőlem fogod megtudni, hogy 70-es lettél, de úgy teszek, „mintha”. Ennek tudatában kívánok minden szépet és jót Kegyednek, két Szörényi-apokrif csatolásával is.

(Boda Miklós, nyolcvankodó)

(1)

Laus Mackórum

Eddig Napkeleten termettek a játékmackók,
S most Pannonia is ontja a plüssmacikat,
Kész maci-tár a szobám, az arám mégsem mordul rám,
Nem noszogat: Lacika, uzsgyi a bús maciba!

(2)

FAROKSZORÍTÓ

Éljen Vak Béla! Leslie scriptomán

Farokszorító érzés, hogy havonta le kell tennem egy magvas írást a Magyar Nemzet asztalára. Nem véletlen, hogy rovatom címe arra a legendás farkra utal, mely a maga korában száz magyart nemzett. Még jó, hogy az írásaim terjedelmét bizonyos korlátok közé szorította a szerkesztőség. *A sok szó a dumába ömlik*, hogy egyik sikerkönyvem címét idézzem idevágólag. Persze a magamfajtnak sem sikerül mindig dumát rekeszteni, kivált, ha Máltával és San Marinóval megspékelt római nagykövetségem kerül szóba. De csakis az vesse rám a nagy követ, aki már volt nagykövet, mondhatnám bibliafil áthallással.

Szörényiségem tiltja, hogy diplomáciai sikereimet fitogtassam, kivált, hogy nem is voltam mindig és mindenben sikeres. Csak egyetlen példa! Kintlevőségem első napján már észleltem, hogy a nagykövetséggel szemközti villa kerítésére felfestette valaki: *Viva Béla Kun! Suzy ninfomane*, vagyis *Éljen Kun Béla! Suzy ninfomán*, de csak jóval később, neves palimpszeszt-szakértők bevonásával sikerült megállapítanom, hogy a felirat előzménye ez volt: *Éljen Vak Béla! Leslie skriptomán*. „Nem téved excellenciád?” – kérdezte amerikai kollégám egy fogadáson. Nagy meglepetésemre tudott a feliratról, s mi több, így folytatta: „Bizonyos Bela Vak, alias II. Bela szerepel a szolgálatunk nyilvántartásában, bár az ő korában még fel sem fedeztek bennünket, ugye. De ki az a Leslie? Csak nem Ön az, László nagykövet úr? Ugyanis, ha jó az értesülésem, volt miniszterelnökük, Mr. Julius Horn szerint Ön *szokott olvasni*. Ebből arra következtetek, hogy az írás sem lehet ellenére.”

Bár az égvilágon semmi köze sincs az eddigiekhez, megemlítem *Ön filosz, hat tyuk is talál szemet* című solvirogrammatikus munkácskám, a jövő delfinológusainak a figyelmére (és a Balassi-kardra) számítva.